

DJEČJI VRTIĆ TRAVICA

SENJ

Na temelju članka 15. Stavka 4. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19) i članka 37. Statuta Dječjeg vrtića TRAVICA, **Odgojiteljsko vijeće** je na sjednici održanoj **29. rujna 2022.** god. usvojilo Kurikul, a na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN br. 10/97 i 107/07 i 94/13) i članka 37. Statuta Dječjeg vrtića TRAVICA, **Upravno vijeće** je na 8. sjednici, održanoj **30. rujna 2022.** god., na prijedlog ravnateljice, donijelo:

KURIKUL DJEČJEG VRTIĆA TRAVICA SENJ

za razdoblje 2022. - 2027.

KLASA : 601-02/22-02/03

URBROJ : 2012-03-11-22-1

Senj, 30. rujna 2022.

Predsjednik UV-a:

Ravnateljica:

Vedran Tomljanović, prof.

Dubravka Glavaš

Županija: Ličko-senjska

Grad: SENJ

Adresa: M .C. Nehajeva 1

e-mail: VRTICTRAVICA@gmail.com

Web: <http://www.vrtic-travica.hr/>

Tel: 053/881-313

053/884-584

Mob: 099/4968299

Matični broj:1326937

OIB: 22354840734

Osnivač: GRAD SENJ

Godina osnivanja: 1997.

Ravnateljica: Dubravka Glavaš

Ustanova je upisana u trgovački sud u Karlovcu pod registarskim brojem (MBS) 020026447
dana 25. studenog 1997. godine.

SADRŽAJ

O NAMA	3
MISIJA	3
VIZIJA	3
O KURIKULU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	4
POLAZIŠTA KURIKULA DJEČJEG VRTIĆA "TRAVICA" SENJ	6
NAČELA	7
VRIJEDNOSTI	14
DEINSTITUALIZACIJA OKRUŽENJA U USTANOVU	15
PROGRAMI	17
I. REDOVITI PROGRAM	17
II. PROGRAM PREDŠKOLE	19
SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA	22
OSIGURAVANJE KVALITETE	24

O NAMA

Dječji vrtić „Travica“ Senj ustanova je u kojoj se provodi rani i predškolski odgoj i obrazovanje djece u dobi od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu, a čiji je osnivač i vlasnik Grad Senj.

U vrtiću se provodi redoviti cjelodnevni (10 satni) i poludnevni - integrirani (6 satni) program predškolskog odgoja i obrazovanja te program predškole.

Dječji vrtić "Travica" Senj je jedina ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja na području Grada Senja.

MISIJA

- *Gradimo vrtić kao dječju kuću u kojoj će svako dijete pronaći svoje mjesto*
- *Kroz provedbu programa utemeljenog na humanističko-razvojnem pristupu, poticati razvoj svakog djeteta u skladu s njegovim mogućnostima i potrebama*
- *Svojim djelovanjem pružiti podršku obitelji i doprinijeti razvoju društvene zajednice*

VIZIJA

- *Mjesto gdje je svako dijete jednako važno, jedinstveno i posebno*
- *Mjesto najboljih mogućnosti za sve*
- *Mjesto u koje se rado dolazi*
- *Mjesto zajedničkih igara, druženja i učenja*

O KURIKULU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je dokument koji polazi od postojećih nacionalnih dokumenata (*Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991.)*, *Konvencije o pravima djeteta (2001.)*, *Nacionalnog okvirnog kurikula za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)*, *Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti tehnologije Republike Hrvatske (2012.)* i *Priručnika za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.)*, primjera dobre odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te od znanstvenih studija o dosezima u području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, publiciranih u posljednjih dvadeset godina. Nacionalni kurikulum sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustva razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikula vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika.

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikula za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u pojedinom vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Kurikulum vrtića u svakoj ustanovi oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst tj. njezinu kulturu te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi.

Kvalitetu kurikula vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura), koje se kontinuirano propituje i unapređuje. Kurikulum vrtića nikako ne smije biti statičan nego fleksibilan i podložan promjeni u skladu s potrebom djece i mnogih drugih faktora koji mogu utjecati na potrebu promjene u danom trenutku.

Kurikulum našeg vrtića je teorijska osnova na kojoj se zasniva odgojno-obrazovni rad vrtića, predstavlja osobnu iskaznicu vrtića i odraz naše vlastite odgojno-obrazovne filozofije. Sadrži našu misiju i viziju, vrijednosti, načela, polazišta, definira naš program rada, smjer profesionalnog razvoja i osiguravanje kvalitete vrednovanjem programa i drugih segmenata našeg rada. U izradi kurikula našeg vrtića sudjelovali su svi odgojno-obrazovni djelatnici. Kurikulum našeg vrtića i stalne kurikularne promjene temelje se na konkretnom istraživanju u odgojnoj praksi, zbog čega su i lako primjenjive. Potrebno je puno rada na sebi i suradnje s drugima da bi se stekla vještina konstruktivne rasprave (dijaloga) s ciljem suočavanja sa situacijama koje se događaju u svakodnevnom vrtićkom življenju, a koje su vidljivi pokazatelji onog nevidljivog što čini ili ne čini kulturu vrtića.

Kultura vrčića cjelovita je i treba ju sagledavati holistički jer je suptilno utkana u sve što se u vrčiću događa, u sve o čemu se razgovara i u načine na koji se to čini, u sve oblike komunikacije, na svim razinama.

Zdrav život

- Dijete ima pravo odrastati u zdravom okruženju

Učenje činjenjem

- Dijete uči čineći i istražujući

Igra

- Dijete uči kroz igru

Stvaralaštvo

- Dijete je stvaralačko biće

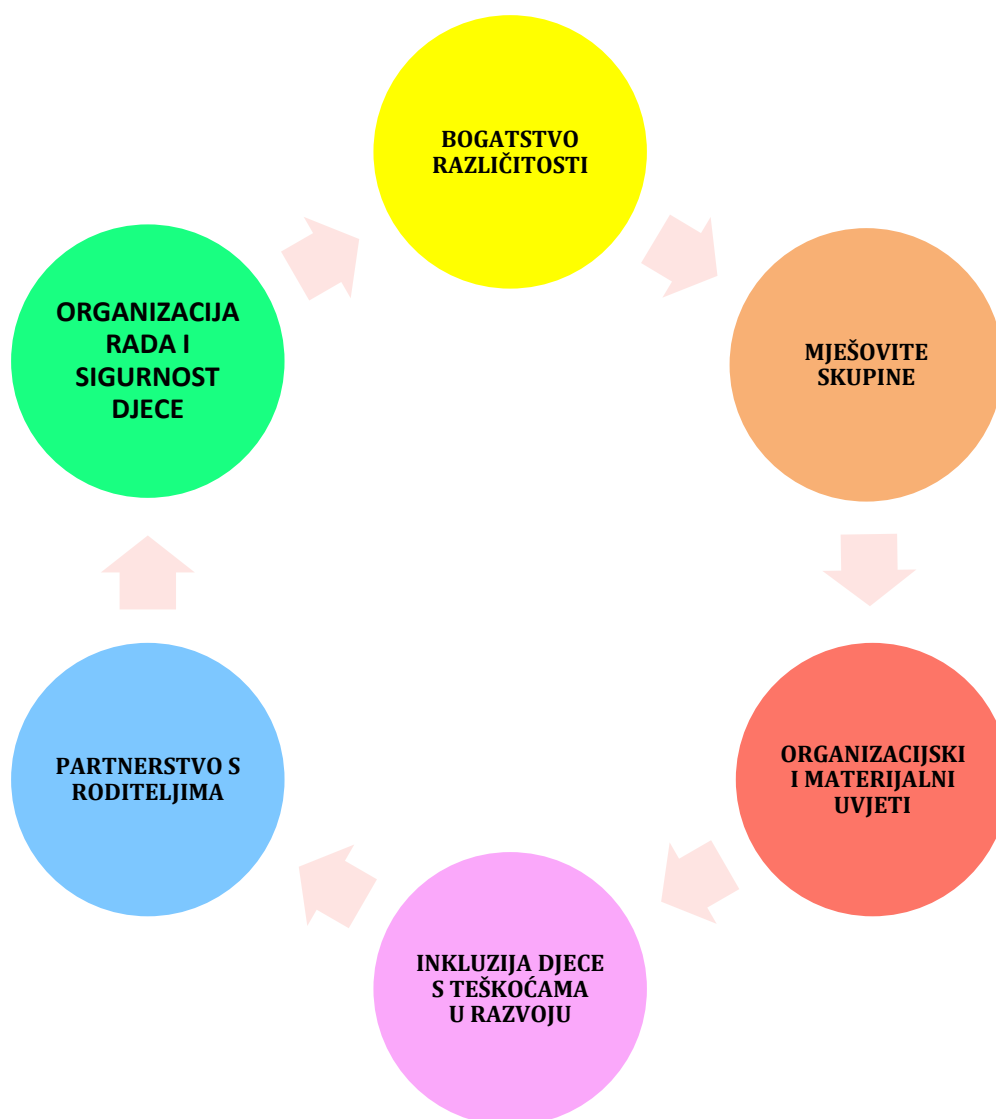
Identitet

- Djetinjstvo je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i kulturu
- Dijete je dio obitelji, odgojne grupe i društva

NAČELA

Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarinja usklađenost svih sastavnica kurikula i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikula.

1. Bogatstvo različitosti

Jedno od načela našeg vrtića je življenje bogatstva različitosti.

Smješteni smo u Ličko-senjskoj županiji, a svaki kraj ima svoje osobitosti, svoju kulturu, dijalekt i druga tradicijska obilježja, a svaka obitelj iz koje dijete dolazi ima neka svoja specifična obilježja i svoju obiteljsku kulturu. Iako sve skupine dječjeg vrtića provode jedan, redoviti program, on se uvelike razlikuje od skupine do skupine, zbog implicitne pedagogije odgojiteljica, dječjih interesa, strukture skupine, konteksta, različitog religijskog statusa, a provodimo i inkluziju djece s teškoćama u razvoju.

Stoga, nužnim smatramo kod djece i kod odgojitelja, osim osjećaja pripadnosti i ponosa na svoj zavičaj, razvijati i interkulturalne kompetencije, osposobljavati se za život u multikulturalnom svijetu, poticati uvažavanje različitosti i snošljivosti te djelatno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu. Smatramo da s time treba početi od najranije dobi jer je poznato da se već u toj dobi razvijaju stavovi i predrasude koji su rezultat djetetova iskustva i usvajanja stavova odraslih, najviše roditelja, ali i drugih koji s djecom provode vrijeme. Pošto današnja djeca sve više vremena provode u ustanovama (djeca, odgojitelji i ostali odrasli u njoj) mogu uvelike utjecati na usvajanje stavova i uvažavanje različitosti.

Uvažavanje različitosti uključuje odgoj za empatiju (naučiti razumjeti druge i poistovjetiti se s njima), odgoj za solidarnost (veća osjetljivost za probleme nejednakosti i društvenu marginalizaciju), odgoj za priznavanje i poštivanje različitosti (poštivanje drukčijih stilova života kao osobno i društveno bogatstvo), poticaje razvoja intelektualne osjetljivosti te svijesti o sebi i drugima.

Tolerancija je jedna od temeljnih vrijednosti naše ustanove koja je ujedno temelj za življenje i prihvaćanje različitosti, a temelji se na prihvaćanju individualnih razlika i shvaćanju kulturne raznolikosti. Odgoj za toleranciju se temelji na učenju o jednakosti i osobnoj slobodi, ali i na razvijanju odgovornosti prema drugima, na poštivanje drugih i njihovih prava, prihvaćanju različitosti i njegovanju demokratskih odnosa u ustanovi.

2. Mješovite skupine

Sve su skupine našeg vrtića dobno mješovite. U skupinama ranog odgoja borave djeca u dobi od 1 do 3 godine, a u skupinama predškolskog odgoja zajedno žive djeca od 3 do 6/7 godina. Kako kriterij za grupiranje djece, s obzirom na njihove razvojne i individualne osobnosti, ne mora biti njihova kronološka dob, stvaranjem mješovite skupine nastoji se izbjeći jedno normirano ozračje, a postići prirodno, u životu uobičajeno. Dijete je tako u socijalnoj situaciji u kojoj ima priliku doživljavati sebe u različitim odnosima, s ljudima različite i kronološke i mentalne dobi. Tako djeca različite starosti izmjenjuju svoja iskustva, mlađi uče od starijih, a stariji, poučavajući svoje mlađe prijatelje, zapravo organiziraju svoje znanje i potvrđuju kompetenciju. I prirodna obiteljska zajednica uključuje ljude različite dobi pa takva skupina svojim članovima pruža priliku za promatranje, oponašanje i stjecanje širokog raspona različitih vještina. Osim obiteljske situacije, grupe koje djeca samostalno i spontano formiraju (u ulici, na selu, raznim vaninstitucionalnim aktivnostima) su heterogene po sastavu.

Pozitivni efekti zajedničkog druženja djece različite dobi primjećuju se najviše na socijalnom planu. Mlađa djeca osjećaju se zaštićenima, odnosno rado prihvaćaju skrb svojih starijih prijatelja. Starija djeca vole se brinuti o mlađoj, igrajući pri tome razne zaštitničke uloge i razvijajući osjećaj strpljivosti i odgovornosti. Budući da mješovite skupine potiču razvoj prosocijalnog ponašanja i potiču suradnju među djecom, disciplinski problemi koje uzrokuje kompetitivno ozračje često se smanjuju. Vigotsky je još davno ustanovio da postoje dvije zone razvoja (dvozonska teorija). Jedna koju djeca potiču sama tzv. *zona aktualnog razvoja*, a druga, tzv. *zona približnog razvoja*, koja se određuje rješavanjem problemskih situacija i razine mogućeg razvoja pod vođenjem odraslih ili u suradnji sa sposobnijim vršnjacima. Teorija govori da uz svoje mogućnosti dijete, uz poticaj, može postići znatno više, može razviti više psihičke funkcije na apstraktnoj razini od one o kojoj trenutno razmišlja. U mješovitoj skupini starija djeca mogu biti poticaj mlađima za dosezanje *zone psihičkog razvoja*.

Mješovite skupine mogu osobito koristiti djeci koja u nekim područjima svojeg razvoja funkcioniraju ispod razvojne razine primjerene dobi. Toj djeci može biti manje naporno ulaziti u interakcije s mlađom djecom nego sa svojim vršnjacima, a takve interakcije mogu potaknuti motivaciju i samouvjerenost kod mlađe djece. Brojne studije su dokazale da mješovito grupiranje djece može imati blagotvorne učinke za djecu u

riziku. Ustanovljeno je da su djeca sklonija prosocijalnom ponašanju i nuđenju pomoći mlađoj djeci nego svojim vršnjacima. S vršnjacima su sklonija u uspostavljanju prijateljskih odnosa i izražavanju agresije, a za stariju djecu su se sklonija vezivati. Prisutnost mlađe djece u mješovitim skupinama nudi priliku za blagotvorno djelovanje u slučaju djece čiji je socijalni razvoj rizičan. U mješovitoj grupi dijete spontano bira vrstu i duljinu trajanja aktivnosti, kao i partnera. I u životu izvan vrtića živi u interakciji sa starijom i mlađom djecom, kao i odraslima različite dobi, te se mora naučiti odnosima s njima. Takvom učenju pogoduju dobno mješovite skupine. Prije grupiranja potrebno je uzeti u obzir optimalni dobni raspon te omjer mlađe djece prema starijima.

3. Organizacijski i materijalni uvjeti

Nakon dogradnje i adaptacije Dječjeg vrtića "Travica" Grad Senj i dalje doprinosi unapređenju kvalitete života lokalnog stanovništva kroz poboljšanje usluge pedagoškog odgoja i obrazovanja na području grada.

Prostorno i sadržajno bogatije okruženje dobar je preduvjet za stvaranje pozitivne i poticajne klime u vrtiću. Bogatstvo i promišljenost izbora materijala kojima djeca manipuliraju potiču ih na otkrivanje i rješavanje problema s kojima se susreću te im takvo okruženje omogućuje da sami postavljaju hipoteze, istražuju, eksperimentiraju, konstruiraju znanja i razumijevanja. Nužna je raznovrsnost i stalna dostupnost materijala koji promoviraju neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala nužno je jer djeci različitih interesa i razvojnih sposobnosti omogućuje različite izbore.

4. Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

Trajno opredjeljenje našeg vrtića je poštivanje načela različitosti, a to, između ostalog, podrazumijeva i prihvaćanje djece s posebnim potrebama s naglaskom na djecu s teškoćama u razvoju kao najranjivije skupine djece.

Inkluzija kao vrijednost koju naš vrtić promiče podrazumijeva proces u kojem se djeca s teškoćama, bez obzira na stupanj i vrstu teškoća odgajaju i obrazuju u okruženju sa svojim vršnjacima. To je proces stvaranja osjećaja pripadnosti grupi u kojoj dijete s teškoćama boravi. Inkluzija se temelji na načelu da svaki pojedinac pripada društvu kojem na vlastiti način pridonosi, ona promovira toleranciju, pretpostavlja preobrazbu i

promjenu cjelokupne zajednice, a ne samo odgojno-obrazovnih institucija. Rad u uvjetima inkluzije podrazumijeva pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale, a ne na njegove teškoće. Kakvoća uključenosti i napretka djece s teškoćama ovisna je o senzibilitetu odgojitelja, stručnih suradnika, ravnatelja i osnivača predškolskih ustanova za potrebe ove djece.

Dobrobiti za djecu s teškoćama u razvoju u uvjetima inkluzije mnogostruke su: ostvarivanje socijalnih interakcija odnosno druženje s vršnjacima koji im mogu biti uzor za različite vještine i ponašanja odnosno dobri modeli učenja, razvoj samopoštovanja i stvaranje pozitivne slike o sebi kroz društvene odnose i aktivnosti, odrastanje u sredini u kojoj dijete živi, hrabrost u traženju i primanju pomoći od drugih. Na taj se način i roditelji osjećaju prihvaćeno, znajući da im dijete ima jednake uvjete za rast i razvoj kao i ostala djeca, te imaju više vremena za sebe i ostalu djecu. Dobrobiti za djecu bez teškoća su bolje razumijevanje teškoća u razvoju, razvoj osjetljivosti na potrebe drugih, razvoj empatije, pomaganje i uvažavanje različitih od sebe te razvoj tolerancije. Kako bi inkluzija bila što uspješnija važno je imati pozitivne stavove u skupini i na razini vrtića oko uključivanja djeteta s teškoćama u razvoju u redovite programe.

Također je važno osigurati kvalitetne, educirane i senzibilizirane odgojitelje ili osobne pomoćnike koji će boraviti s djetetom s teškoćama u razvoju i poticati njegove razvojne mogućnosti. Osim osiguravanja materijalnih i fizičkih uvjeta rada, edukacija, motivacija za radom i dobra suradnja svih uključenih (osnivač, ravnateljica, stručni tim, odgojiteljice, roditelji, vanjski stručnjaci) je najvažnija.

5. Partnerstvo s roditeljima

Roditelji su značajna karika u krugu povjerenja za odgojno-obrazovni rad, ali i za potporu djetetu u općem razvoju, usvajanju vrijednosti i odgoja u cjelini. Nastojimo biti podrška roditeljima, pružiti im sve potrebne preporuke. Vrlo nam je važno da s roditeljima budemo dobri partneri u odgoju njihove djece i zato tijekom pedagoške godine osmišljavamo i provodimo različite oblike suradnje s njima. Na roditeljskim sastancima se roditeljima prezentiraju bitne informacije vezane uz rad i funkcioniranje vrtića, a to je i mjesto gdje se odgojitelji i roditelji zajedno dogovaraju o aktualnim pitanjima vezanim uz vrtić i grupu. U roditeljske sastanke se ponekad uključuju stručni suradnici s edukativnim predavanjima na određenu temu.

Roditelje o redovnim događajima u grupi te o ostalim važnima informacijama obavještavamo i putem oglasnih ploča skupine. Naime, roditelji su nam važni partneri i u aktivnostima sakupljanja: pozivamo ih da nam pomognu u sakupljanju određenih materijala koje planiramo koristiti u radu. To su razni otpadni, tzv. pedagoški neoblikovani materijali iz kojih možemo stvarati nešto novo, nešto drugo. Time se potiče razvoj kreativnosti kod djece i njihov spoznajni razvoj, a osim toga razvijamo i njihovu ekološku svijest.

Kako bi omogućili roditelju i djetetu zajedničko uživanje u procesu stvaranja u djetetovom vrtićkom okruženju, tijekom godine planiramo i stvaralačke radionice roditelja i djece (npr. Majčin dan, Dan očeva, Uskrs, Božić, maškare...). Naglasak tijekom radionica nije na krajnjem rezultatu već na samom procesu stvaranja i na suradnji roditelja i djece koja se tijekom tog procesa ostvaruje.

Tijekom pedagoške godine organiziramo izlete, druženja i zajedničke aktivnosti roditelja i djece te posjete radnim mjestima roditelja ili roditeljskom domu, što također omogućuje djeci da bolje upoznaju svoju neposrednu okolinu i razumiju život odraslih. Izleti su nam također važni kako bi se odgojiteljice i roditelji, ali i roditelji međusobno bolje upoznali. Roditelji tada imaju priliku učiti i od drugih roditelja, mogu pomoći u odgoju jedni drugima. Izleti su važni odgojiteljicama da upoznaju roditelje u opuštenoj, neformalnoj atmosferi te da vide dijete u komunikaciji sa svojim i drugim roditeljima.

Više o svakodnevnom funkcioniranju djeteta u skupini te o njegovom cjelokupnom razvoju roditelji mogu doznati od odgojitelja tijekom individualnih informacija. Osim toga, tada je dobra prilika da roditelji i odgojitelji usporede svoje poglede na dijete, da odgojiteljice dobiju dodatne informacije o ponašanju djeteta u roditeljskom domu te da zajednički dogovore odgojne postupke u određenim situacijama. U slučaju potrebe, u individualne razgovore uključuju se i ostali članovi stručnog tima vrtića.

Također, sve informacije potrebne roditeljima (online brošure, upitnici, obrasci) bit će dostupne u svakom trenutku na našoj web stranici vrtića.

6.Suradnja s lokalnom zajednicom

Osim partnerstva s roditeljima veliki naglasak stavljamo i na suradnju s lokalnom zajednicom jer smatramo da je važno da djeca već od predškolske dobi budu uključena u život zajednice. Suradujemo sa svim odgojno-obrazovnim ustanovama i organizacijama civilnog društva našeg grada, a posebice s Osnovnom školom Silvija Strahimira Kranjčevića Senj. Uključujemo se u većinu gradskih manifestacija, pratimo sva aktualna zbivanja, rado u našim grupama ugošćujemo ljude različitih zanimanja, kako bi djeci omogućili upoznavanje ljudi i običaja iz svoje neposredne okoline te lakše spoznavanje svijeta oko sebe.

Važno nam je da djeca od najmlađe dobi nauče biti aktivni članovi zajednice u kojoj žive te smatramo da ovakvim poticanjem suradnje odgajamo upravo takve, aktivne pojedince. Partnerstvo s roditeljima i zajednicom potičemo i osiguravanjem javnosti našeg rada, koji je olakšan prvenstveno prenošenjem informacija putem vrtičke internetske stranice.

7.Organizacija rada i sigurnost djece

Stvaranje pozitivne poticajne klime u vrtiću, važan je preduvjet za bogatstvo socijalnih interakcija djece, koje u njihovom cjelovitom razvoju imaju neprocjenjivu vrijednost.

„Protočnost“ i nesmetano kretanje prostorom smanjuje mogućnost za konflikte, narušavanje aktivnosti drugih i povećava sigurnost djece, ukoliko je i organizacija odgojno-obrazovnog rada odgojiteljica pravilno i precizno postavljena. Veliki prazni prostori omogućavaju trčanje, ali i fizičko sukobljavanje, ometanje drugih u kretanju, pa i osjećaj tjeskobe i sl. Slobodno kretanje i tjelesne aktivnosti trebaju se odvijati na otvorenom i u za to namijenjenoj dvorani, dok su ostali prostori vrtića namijenjeni prvenstveno spoznajnom, socijalnom i emocionalnom razvoju djece.

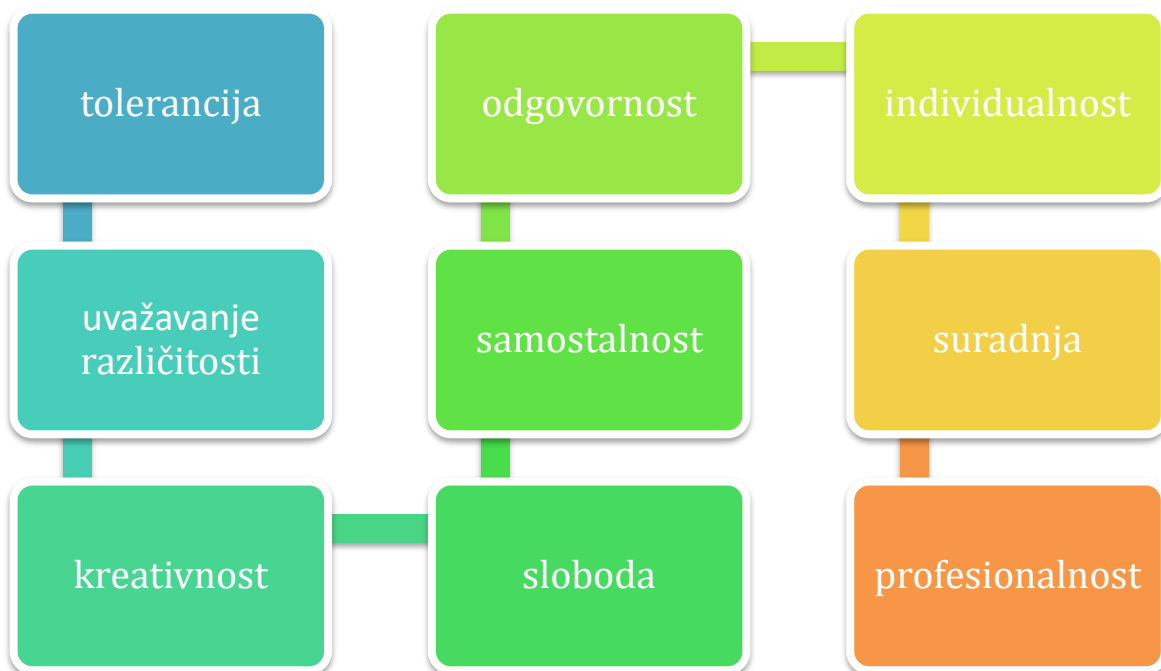
U našem vrtiću, prostor je organiziran po centrima aktivnosti, a najčešći su:

- Centar likovnog izražavanja i stvaranja
- Centar početnog čitanja i pisanja
- Centar građenja i prostornog oblikovanja
- Centar društvenih igara

Kada dijete ima mogućnost stupanja u interakciju s ostalom djecom u sigurnom, privlačnom okruženju, ono može graditi povjerenje u svoje sposobnosti u igri i u stvarnom životu. Ovakvom organizacijom prostora u našem vrtiću omogućujemo djetetu da izabire one materijale i aktivnosti koje njemu odgovaraju, za koje ima najviše sklonosti i sposobnosti, djecu sličnih interesa, a prema istraživanjima je dokazano da ovakav raspored prostora značajno smanjuje agresivna ponašanja, sugerira im druženje u manjim skupinama i povećava samostalnost u izboru prostora i aktivnosti.

VRIJEDNOSTI

DEINSTITUALIZACIJA OKRUŽENJA (PROSTORA) U USTANOVU

Organizacija prostora koja potiče suradnju

U poticajnom okruženju bogatom centrima i materijalima za manipulaciju i učenje brzo se razvija međusobno povjerenje između odgajatelja i djeteta. Bogato materijalno okruženje podrazumijeva različite materijale koji djeci omogućavaju razvoj različitih kompetencija. U ovakvom okruženju dijete s lakoćom pronalazi sebi zanimljivu i primjerenu aktivnost. Odabir i ponuda materijala vršimo u skladu s djetetovim interesima kako bi kod njih poticali razvoj aktivnog učenja, sposobnost opažanja, kreativnost, povjerenje u sebe i vlastite mogućnosti, povjerenje u druge i samostalnost. Nastojimo djetetu pristupiti individualno kako bi ga što bolje upoznali. Materijali koje nudimo su iz stvarnog života, raznoliki, zanimljivi, estetski oblikovani i imaju odgojno obrazovni potencijal. Važno je naglasiti da svaki od ponuđenih materijala treba biti djetetu dostupan u svakom trenutku i zastupljen u dovoljnoj količini. Uloga odgojitelja je da ga pomno bira, nadopunjuje kroz čitavu godinu.

U ovakvom pristupu dijete i odgajatelj se nalaze u ulozi istraživača unutar bogato opremljenog okruženja koje raznolikošću i zanimljivošću ponuđenih materijala poziva na aktivnost čiji je rezultat stjecanje znanja, njihovo stalno preispitivanje, mijenjanje i nadogradnja. Strukturirani i nestrukturirani materijali za igru i istraživanje prilagođeni su individualnim potrebama djece različite kronološke dobi. U svakom djetetu živi istraživač, a naša je zadaća omogućiti mu kretanje i istraživanje dinamikom koja mu odgovara.

Kvalitetno prostorno-materijalno okruženje vrtića prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje odražava i promovira vrijednosti na kojima se temelji esencijalni izvor učenja djece, obzirom da ona uče aktivno (istražujući, čineći) te surađujući s drugom djecom i odraslima. Nastojimo oblikovati poticajno socijalno okruženje vrtića kako bismo podržavali različite oblike socijalnih interakcija djece različitih kronoloških dobi i različitih kompetencija. Prostore vrtića ciljano oblikujemo i opremamo kao prostore koji su tematski pregrađeni i opremljeni opremom i odgovarajućom vrstom materijala za određene vrste aktivnosti igru i istraživanje (učenje). U prostorima za imitativne igre djeca oponašaju svoju okolinu, djeca razvijaju komunikaciju, socijalizaciju, razmišljanje i kreativnost.

Kontinuirano nastojimo osmišljavati i oblikovati prostor s obiljem oprema i materijala kojima će svoje uloge učiniti stvarnijima. U našim prostorima tijekom godine izmijeni se mnogo centara. Uloga odgojitelja je da u tom trenutku prepozna mogući smjer kretanja interesa djece nudeći im poticaje (materijale) za razvoj novog interesa djece. Organizacija i oblikovanje okruženja predstavlja odgajateljevu koncepciju odgoja i obrazovanja djece a izbor materijala (strukturiranih i nestrukturiranih, alata, igračaka gotovih ili polugotovih) koji im se nude njima predstavlja izvore spoznavanja.

PROGRAMI

I. REDOVITI PROGRAM

Redoviti program se provodi u svim skupinama našeg vrtića kao poudnevni ili cjelodnevni program. U svim odgojnim skupinama odgojno-obrazovni rad temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/07 i 94/13) i podzakonskim aktima, na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, br. 7/8 od 10. lipnja 1991.god.) te na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i prilagođen je razvojnim potrebama djece, te socijalnim, ekonomski, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji djece polaznika našeg vrtića i sredine u kojoj živimo.

Kontinuirano se trudimo nuditi obogaćen program svoj djeci, obogaćen raznim istraživačko-spoznajnim, tjelesnim, životno-praktičnim i radnim, društvenim i stvaralačkim aktivnostima kojima se trudimo poticati spoznajne, socio-emocionalne, tjelesne, potrebe te potrebe za istraživanjem i stvaranjem. U radu često provodimo projektnu metodu koja podrazumijeva sklop aktivnosti u kojima jedno ili više djece proučava neku temu ili problem, uz primjerenu podršku odgojitelja. Riječ je o obliku integriranog kurikula u kojem djeca, prema vlastitim interesima i mogućnostima, u suradnji s drugom djecom i uz nenametljivu asistenciju odgojitelja, poduzimaju različite istraživačke i druge aktivnosti u kojima aktivno stječu iskustva i znanja te primjenjuju svoje vještine, donose odluke i uče preuzimati odgovornost.

Kako je priroda učenja djece rane i predškolske dobi integrirana, projektni pristup se u oblikovanju kurikula predškolskog odgoja smatra posebno vrijednim. Također vrijednim smatramo i sudjelovanje djece u raznim manifestacijama i aktivnostima, obilježavanjima raznih datuma ili drugih aktivnosti. Razlikujemo zajedničke i individualne aktivnosti (tj. vrtićke i aktivnosti pojedine skupine ili skupine djece), planirane i neplanirane, one potaknute izvana i one potaknute iznutra.

U većini datumskih obilježavanja odgojne skupine se uključuju prema svojim interesima (dani kruha, zahvalnosti za plodove zemlje, dani očeva, žena, majki, planete Zemlje...) no imamo i nekoliko manifestacija u koje se svi uključuju i u kojima smo većinom svi zajedno, a to su:

- ✓ U listopadu - Dječji tjedan
- ✓ U prosincu - Doček Djeda Božićnjaka
- ✓ U veljači - Maškare
- ✓ U travnju - Dani vrtića
- ✓ U svibnju - Dječji olimpijski festival

U svemu tome vrlo nam je važna suradnja s roditeljima kao glavnim partnerima u odgoju djece.

Cilj programa

- Poticanje cjelovitog razvoja djeteta kroz igru, raznovrsne aktivnosti, istraživanje i stvaranje, otkrivanje, komuniciranje, međusobnu interakciju, socijalizaciju, poticajno okruženje uz partnerski odnos s roditeljima

Obilježja programa

- Mješovitost – sve naše skupine su dobno mješovite što omogućuje poticajnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi
- Prostor – treći odgojitelj – nastojimo organizirati bogato strukturirano okruženje i poticajnu materijalnu sredinu koja omogućuje djetetu razvoj svih potencijala, učenje kroz istraživanje, razvoj kreativnosti i stvaralaštvo
- Suradnja – smatramo da nas suradnja u svakom smislu oplemenjuje, a pod njom podrazumijevamo suradnju među skupinama, suradnju s roditeljima i s društvenim čimbenicima u lokalnoj zajednici i izvan nje
- Različitost – iako sve skupine dječjeg vrtića provode redoviti program on se uvelike razlikuje od skupine do skupine, zbog implicitne pedagogije odgojiteljica, interesa djece, konteksta u kojem se nalaze i brojnih vanjskih čimbenika. Sve to doprinosi kvaliteti odgojno-obrazovnog rada
- Kretanje – nastojimo kroz prostor poticati sto više kretanja. Kretanje u smislu boravka vani, istraživanja okoline, raznih posjeta (roditeljima, raznim zanimanjima, kazališnim i kino predstavama, muzejima, istraživačkim centrima, moru, potoku, rijeci, jezeru, šumi...)

Nositelji programa

Programme provode educirani i stručno kompetentni djelatnici: odgojiteljice i stručne suradnice.

Namjena i vremenik programa

Namjena programa je odgoj i obrazovanje djece u dobi od prve godine do polaska u osnovnu školu. Pedagoška godina traje od 1. rujna do 31. kolovoza iduće godine. Program predškolskog odgoja i naobrazbe za svu upisanu djecu traje do 30. lipnja. Vrtić radi pet dana u tjednu, od ponedjeljka do petka, započinje s radom u 6.00 i završava u 16.30 sati. Rad tijekom srpnja i kolovoza tzv. "ljetni rad" organizira se za manji broj djece.

Način vrednovanja programa

- Kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- Kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i izvještavanje
- Kroz upitnik za djecu u dobi od 6 i 7 godina – doživljaj programa od strane djece
- Kroz različite skale, dosjee djeteta, upitnike, ankete (ovisno o potrebi)
- Kroz objavljene i izložene projekte, stručne radove, izložbe itd.
- Kroz radne grupe i timska planiranja

II. PROGRAM PREDŠKOLE

Program predškole se provodi u svim skupinama našeg vrtića kao poludnevni ili cjelodnevni program te se kao naš cjelokupni odgojno-obrazovni rad temelji na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97 i 94/13) i podzakonskim aktima, na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH (br.7/8 od 10. lipnja 1991. god.), Državnom pedagoškom standardu te na Nacionalnom kurikulumu za rani odgoj i predškolski odgoj i obrazovanje i prilagođen je razvojnim potrebama djece, socijalnim, ekonomskim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji djece polaznika našeg vrtića i sredine u kojoj živimo.

Cilj programa

- Osigurati okruženje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, emocionalne, socijalne i intelektualne mogućnosti) te kroz zadovoljavanje djetetovih aktualnih potreba i interesa, razvijati samostalnost, steći znanja, vještine i navike koje će mu pružiti sigurnost nužnu za svladavanje školskog programa i djelovanje u promjenjivim životnim uvjetima.

Obilježja programa

Program predškole je usmjeren poticanju tjelesne, emocionalne, intelektualne i socijalne zrelosti te razvoju samostalnosti djece predškolske dobi i dio je redovitog programa.

- Tjelesna zrelost – podrazumijeva primjerenu tjelesnu razvijenost, sposobnost svrhovitog, skladnog, koordiniranog korištenja svoga tijela za kretanje i baratanje predmetima
- Emocionalna zrelost – očekuje se da dijete prije polaska u školu prepozna emocije, imenuje ih, na prihvatljiv način reagira u situacijama uskraćivanja pojedinih njegovih potreba i želja, ima razvijen dobi primjeren stupanj kontrole emocija i tolerancije na frustraciju, ustraje u aktivnostima, te može bez teškoća dobiti dana biti odvojen od roditelja
- Intelektualna zrelost – podrazumijeva razvoj govora, pažnje, mišljenja, inteligencije, orijentacije u prostoru i vremenu, prepoznavanje boja i matematičkih pojmova, razvoj grafomotoričkih vještina.
- Socijalna zrelost – vezana je uz emocionalnu zrelost, uspostavljanje odnosa s drugima, prilagođavanje društvenim pravilima i obvezama, usvajanje moralnih normi, sustava vrijednosti i ponašanja u svojoj okolini
- Samostalnost – podrazumijeva:
  - brigu o sebi
  - brigu o svojim i tuđim stvarima (odlaganje, pospremanje, čuvanje stvari i imovine, igrački, odjeće, vraćanje stvari na svoje mjesto i sl.)
- Samostalnost ćemo poticati kroz:
  - primjere odraslih
  - primjere druge djece

- vizualnu podršku
- ciljane igre i aktivnosti
- davanje dovoljno vremena, predviđanje (posebno zbog mješovitosti skupina)
- pojašnjavanje roditeljima o važnosti ove vrijednosti koja posebice doprinosi i razvoju samopouzdanja kod djeteta ("Mogu sam/a")
- *"Što se nauči u vrtiću nikad se ne zaboravlja."*

Nositelji programa

Programe provode educirani i stručno kompetentni djelatnici: odgojiteljice i stručne suradnice.

Namjena i vremenik programa

Namjena programa je odgoj i obrazovanje djece u godini pred polazak u osnovnu školu. Pedagoška godina traje od 1. listopada do 31. svibnja iduće godine. Djeca koja nisu upisana u vrtić, u program predškole krenut će u proljetnom periodu.

Program predškole je obavezan za svu djecu u dobi prije polaska u osnovnu školu u trajanju od minimalno 250 sati, a provodi se prema verificiranom programu predškole.

Način vrednovanja programa

- kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja
- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća i izvještavanje
- kroz različite skale, dosjee djeteta, upitnike, ankete (ovisno o potrebi)
- kroz radne grupe i timska planiranja

SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA

Ciljanim stručnim usavršavanjem stvaramo uvjete za:

- ✚ Razvoj odgojitelja kao istraživač vlastite pedagoške prakse
- ✚ Uspješnije istraživanje i razumijevanje kompleksnih situacija proizašlih iz prakse
- ✚ Razvoj spremnosti odgojitelja za prihvaćanje uloge istraživača i njegovo preuzimanje odgovornosti za stvaranje novih znanja
- ✚ Zajednički pristup u rješavanju problema koji proizlaze iz prakse
- ✚ Veću kompetenciju u interpretaciji profesionalnog iskustva
- ✚ Kvalitetnije uočavanje raskola između onoga što govorimo i onoga što primjenjujemo u praksi
- ✚ Zajedničko učenje koje je posljedica razmjene iskustva i međusobne podrške

Bitna misija obrazovanja je pomoći svakoj osobi da razvije svoj vlastiti potencijal da bi postala cjelovito ljudsko biće, preporučujući pristup "učiti kako se uči" tijekom čitavog života. Svakoga pojedinca bi trebalo osposobiti za učenje tijekom njegovog životnog vijeka da bi bio u stanju kontinuirano se prilagođavati promjenjivom, složenom i međuovisnom svijetu. Pod stručnim usavršavanjem odgojiteljica podrazumijeva se istraživanje i mijenjanje odgojne prakse, što ovisi od angažmana odgojiteljica i stručnog tima, i ima važne implikacije na njihov osobni razvoj. Nastojati ćemo našim djelatnicima osigurati kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. I dalje ćemo poticati stjecanje novih saznanja i regionalnih, nacionalnih i svjetskih trendova iz područja ranog i predškolskog odgoja kroz stručne skupove u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje ili neke druge organizacije, ali ćemo naglasak staviti na povezivanje unutar i izvan vrtića oko nekih zajedničkih tema (npr. mješovitost, organizacija prostora, njegovanje tradicije, poticanje znanosti u vrtiću, djeca s teškoćama u razvoju, rad s djecom predškolske dobi, vrtić u prirodi...) kroz koje se propituje i istražuje praksa te poticati umrežavanje vrtića i odgojnih skupina „zajednica koje uče“ te na taj način osigurati razmjenu znanja i zajedničko učenje.

- Refleksivni praktičar će dopustiti (poticati) djetetu da kroz život zadrži što više od svojih "stotinu jezika" (Loris Malaguzzi) - jer to je neprocjenjivo bogatstvo s kojim se dijete rađa. Sudjelovanje u istraživačkom procesu vlastite prakse privilegija je za svakog odgajatelja, a dobit neprocjenjiva. Društvo se danas razvija i mijenja brže nego ikad

prije. Djeca odrastaju usred tih promjena i izložena su neopisivoj količini kontradiktornih, zbunjujućih i neobjašnjivih poruka. Odgovornost (obveza) odgajatelja je da se cjeloživotno obrazuje kako bi uvijek bio svjestan promjena i svoje važne uloge u odgoju djeteta koje će biti sigurno u sebi kako bi se moglo nositi sa svim brzim događanjima u svojoj okolini (socijalnoj, fizičkoj, tehnologijskoj i znanstvenoj).

Stručno usavršavanje u ustanovi

Zajedničke analize vlastite odgojno-obrazovne prakse kroz timske susrete praktičara držimo prvim korakom njezinog cjelovitijeg razumijevanja s ciljem mijenjanja i unapređivanja. Prenosjenjem znanja drugima utvrđujemo i svoje znanje. Stručno usavršavanje biti će usmjereno na istraživanje osobne prakse u vrtiću koje ne omogućuje samo prigode za individualni razvoj odgojiteljica nego i mogućnosti za razvoj suradničkih odnosa u to ne samo u okviru jedne ustanove nego i šire, stvaranjem mreže suradničkih vrtića – profesionalnih zajednica koje uče. Zato učinkovita organizacija vrtića mora biti otvorena i uključivati u proces promjena sve sudionike odgojno-obrazovnog procesa. Promjene se ne mogu obavljati izdaleka, odozgo, već moraju dolaziti iz ustanove i uključivati ljude koji će ih svakodnevno implementirati u praksi na razini svoje struke i širom javnosti (preko naše web stranice).

Stručno usavršavanje izvan ustanove

Stručno usavršavanje izvan ustanove provodit ćemo kroz:

- Teme vezane uz katalog stručnog usavršavanja Agencije za odgoj i obrazovanje
- Online akademija Mliječni zub
- Predavanja stručnjaka iz raznih područja
- Susrete vrtića

OSIGURAVANJE KVALITETE

Pod osiguravanjem kvalitete podrazumijevamo vrednovanje našeg odgojno-obrazovnog rada što je vrlo složen proces. Razlikujemo unutarnji i vanjski sustav vrednovanja. Unutarnji podrazumijeva vrednovanje od strane dionika koji su direktno ili indirektno uključeni u odgojno-obrazovni proces, a vanjsko vrednovanje s ciljem podizanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa i rada vrtića provode čimbenici izvan ustanove: udruge, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje, Centar za socijalnu skrb, Obiteljski centar itd. Smatramo da se kvaliteta može najbolje osigurati kombinacijom ova dva sustava.

Vrednovanje unutar ustanove vršit ćemo od strane ravnatelja, odgojitelja i stručnih suradnika na osnovu timskog planiranja i evaluacije procesa i rezultata, na sastancima stručnog tima, manjih radnih grupa odgojiteljica (stručnih aktiva) te odgojiteljskih vijeća, uvažavajući konkretne materijale, nastale u neposrednom radu s djecom (video zapisi, fotografije, mape, skale procjene, ankete) i drugo. Odgojiteljice će voditi propisanu pedagošku dokumentaciju (redovna pedagoška dokumentacija, liste praćenja, razvojne mape) koja je ujedno i materijal za vrednovanje.

Na kraju godine, svi odgojno-obrazovni djelatnici pisat će izvješće o radu. Razmjenom iskustava osiguravamo podizanje vlastite odgojno-obrazovne prakse.